

Sonderjylland.

70,000 Kirkeflokker er ifl. „Seim- kal“ omsmelte til Krigsbrug i Tyskland. Ogsaa Lyngstærterne ta- ges af Kirkerne.

Veteraner fra 1864. For nogle Dage siden, skrives der 16. Juli, indfaldtes paa Lyngstrup Kirke- gaard tidligere Gaardejer i Hovst Peter Peteresen, en af de gamle Ve- teraner fra den sidste Slesvigske Krig.

Den afdøde, der var barnefødt i Hovst, hvor han har henlevet det meste af sin Tid, udmærkede sig ifl. „Dno.“ ved en færdig Søderlighed, Sild og Stræbsomhed.

For en Del Aar tilbage afhæn- dede han sin Gaard til en Svoger- søn, der er gift med den ældste Datter, og tog paa Aftag, men da Kri- gen brød ud, tog han, skønt nært plaget af Gigt, fat igen og hjalp trofast sin Datter, hvis Mand er indfaldt, i Naad og Daad med Gaardens Drift, saa længe som hans Kræfter tillod det.

Et Par Dage senere jordsæltes ifl. „Hjlb. No.“ Bølsmand Ni- asuhl fra Amisland paa Bedsted Kirkegaard. Han var ogsaa Ve- teran fra 1864 og modtog foruden Søderstøtten tillige en Invaliden- te fra Danmark.

Uvbjergningen er for en stor Del tilendebragt paa Tønder Mark, og Høet er kommet tørt, næsten for tørt, i Hus, skriver „Hjlb. No.“. Udbyttet er ikke stort, men dog bedre, end man havde ventet paa de lave Engge, hvor Høet i Fjor laa og raadnede i Vandet.

Erstatning for Tobak. Den nye Krigslovg er Tobaks-Erstatning, fortæller „Susumer Nachrichten“. Mangelen paa Tobak har gjort spindstom. Af Spoomærke, Jord- barblade, Femfæddblade og andre „aromaholdige Urter“ laves denne „Tobak“. Den kan tjene til at drøje Tobakken med, men kan ogsaa ry- ges uden Blanding. En lille Pak- ke Tobak-Erstatning paa 100 Gram loiter 60 Penning. Erstatningen er lidt skarp paa Tungen.

Nød til Hæren. Ifl. „Lønd. Zeit.“ skulde Preussens Slægg- stæften levere 6000 Kreaturer til Hærens Forvaltningen inden Midten af August.

Belagte Gaarde. Hans Mau- ritzen i Waager og Ole Jepsen i S. Taballing har ifl. „Hjlb. Stiftstid.“ mistet deres Gaarde, idet Sta- ten har belaglagt dem. Grunden er, at begge Hærene deserterede fra Krigstjenesten, da de var hjemme paa Orlov.

Høsten. Paa Vestkysten skrider Gøbjergningen mod Enden for i Aar, skrives der den 18. Juli, men der har heller ingen Forhindringer været, som kunde forsinke Arbejdet. Det hører ellers til Sjældenhederne, at Folk kan blive færdige med Hø- høsten inden Udgangen af Juli Maaned.

Sige saa fjaldent er det, at Aug- høsten kan begynde saa tidligt som i Aar; thi det vil vare længe, før Høgen er moden til at høstes. I Fjor begyndte Høghøsten ifl. „Højndal“ først i August Maaned. Det vil desuden heller ikke vare længe, før Høggen er moden.

Til Søs paa Vognstalle og en Balje! For nogen Tid forsvarede nogle Krigsfanger fra Elsmark paa Als at flygte. Men da de kom ned til Lille Bælt, blev de set af Vagt- posten og vendte derfor om. Som Straf blev de idømt Arrest hver Søndag. Den sidste Arrestid gen- nembrød de Muren neden under Binduet og flygtede. De havde ifl. „Sonderburger Zeitung“ forinden et al Stihed smret en Flaade af nogle Vognstalle og fat en Balje ovenpaa. Desuden havde de lavet sig Rorer og skult disse Ting nede ved Bæltet. Mandag Morgen var de borte. Der blev søgt efter dem, men forgæves. Da Flaaden er dre- vet i Vand, mener man, at Fanger- ne er druknede, mens andre tror, at de endnu holder sig skjult paa Ven.

Følgen af, at Høghøsten er slægt ifl. H. Det lyder utroligt, men er al-

ligevel en Kendsgerning, skrives der fra Bredsted til „Susumer Nachrichten“, at der ved Vortfor- pagtningen af Landierne udenfor Digerne til Høstet gennemgaaende er bleven betalt nye Gange saa me- get som ellers. Denne uhyre Pris- stigning skyldes den Omstændighed, at Høghøsten har svigtet, og da det skrifter paa Krigstider, er Bønder- ne nødsagede til at hjælpe sig som de kan.

Et helt Dusin Smuglere blev Søndag den 15. Juli fanget ved Malmsvaaden i København. Det var svenske Damer og Herrer, som fra deres Københavns-Vejsg vilde hjembringe forskellige udjærskel- selskaber, som der er færdig Mangler paa i Broderlandet hin- sides. Men de gode Folk fornaede altsaa ikke at skuffe Koldbøjsnet; de fik Smuglergodset konfiskeret, og nu hænger der desuden Bøder over Hovederne paa dem.

Dansker faldet i Krig. Gusmand S. Clemmensen i Thorup paa Samsø har fra det engelske Krigs- ministerium modtaget Meddelelse om, at hans Søn, Johan Clemmen- sen, der havde meldt sig som kana- dikk Frivillig, er falden paa Vest- fronten.

Grundstensnedlæggelse til den danske Kirke i Fresno.

For længe burde der have rejst sig et Guds hus i Fresno, Midt- kalifornias store By, hvor Evangeliet funde forkyndes paa den danske Tunge, og hvor der funde have samlet sig en dansk Menighed. Der vilde sikkert da have været ad- stiftligt flere blomstrende danske Menigheder i Omegnen af denne By, end der er den Dag i Dag.

Men selv om det ikke helt lader sig oprette, hvad Fortiden har for- sømt, kan vi dog ikke andet end glædes over, at Missionsarbejdet i denne stadig voksende By nu er naaet saa vidt; at Grundstenen til den længe saandede Kirke nu er lagt, og at der saaledes snart vil være tilvejebragt et Samlingssted for den danske Menighed i denne By og et Midtpunkt for Missio- nen blandt vore Landsmænd, hvor- af der findes ikke saa faa vel i By- en som i dens nærmeste Omegn.

Der er ogsaa Grund til at min- des de Mand, der under trænge og uanfælgelige ydre skaar arbejdede ihær- digt for at samle de Danske her paa denne Egn om Guds Ord.

For over et kvart Aarhundrede siden blev der lejlighedsvis holdt Gudstjeneste her. Men Arbejdet fortes dog først ind i et mere re- gelbundet Spor, da Past. S. Hansen, der gennem sit nu snart lan- ge Liv ihædse har været rebe til at følge sine Landsmænd til nye Pladser, blev ansat som Præst her med Understøttelse af Aredmissions- non.

Da der ingen dansk Kirke fandtes, holdtes Messerne dels i den hollandske lutheriske Kirke der i Byen, dels i Hjemmene hos de danske Fam- ilier, der sluttede sig til Menig- heden.

Der blev stiftet en Ungdomsfor- eming og en Kvindeforening, der bl. a. havde til Opgave at indsam- le Midler til Opførelse af en Kir- ke, og der blev saaledes allerede da lagt Grund til det Arbejde, som andre har videreført.

Der blev virket i det samme Spor af Pastor A. P. Hansen, Easton, under hvem Menigheden or- ganiserede sig under Navnet: Bethel dansk ev. l. Menighed.

Past. Hansen der i Forvejen havde den store danske Menighed i Easton at betjene, kunde selvfølgelig som ofre en mindre Del af sin Tid paa Menighedsarbejdet i Fresno.

Der blev da rettet Høvedbølle til Pastor E. S. Rosenbergs, Cor- dova, Nebr., som efter gentagne Opfordringer tog mod Kaldelsen 1915.

Alle Kræfter blev nu fat ind paa at tilvejebringe Midler til Op- førelse af en egen Kirke for Me- nigheden. Allerede Aaret efter blev der købt en fortæffelig beliggende Grund, og Løstagsdagen i Fjor paabegyndtes Indsamlingen af Mid- ler til Kirken Opførelse.

Det kunde derfor ikke være an-

det end med Hjertens Tak til Gud, at det nu Aaret efter var muligt at lægge Grund til den nye Byg- ning. Det var baade en Windebad i den danske Kirkes Historie her i Amerika og en Festdag for de heroverende danske Menigheder, der har været med til at bære denne Sag frem, da man Søndag den 19. Aug. fra de omliggende Nabo- menigheder sammen med Menig- heden i Fresno stredes i Krypten til den nye Bygning, hvis Konstruk- tion tegnede sig mod den fyllige Himmel og hvorover det amerikans- ke Flag vaje.

Efter Afslutningen af Salmen: Kirken, den er et gammelt Hus, fremtids- Paat. S. Hansen Trobe- fenselsen og oplavte Ordet i Pet. 2, 1—10, hvor der tales om den levende Sten, der vel er forkastet af Mennesker, men udvalgt og dy- rebar for Gud; han sluttede med Ven.

Saa sang man: Paa Jerusalem det ny, hvorefter Pastor L. John- son, der for Tiden opholder sig i Selma, talte i Tilføjning til Sl. 132, 1—5; hvor det bl. a. hedder, at David ikke vil sove, før han finder et Sted for Herren, en Bolig for Israels Mægtige.

Taleren sluttede med at udtale Ønsket om at den Kirke, der her skulde rejses, maatte blive en Bolig for Israels Mægtige, et Sted, hvor Landsmænd funde samles om Guds Ord og blive Genstand for Herrens frelsende Kærlighed.

Gud lade sin Belsignelse hvile over dette Sted og føre det til fuldendelse.

Efter at derpaa den gamle Dag- vise: Den signede Dag, var sunget, talte Past. Rosenbergs i Tilføjning til til Esra 3, 10—13.

Taleren mindede om den Uro, der er at høre overalt, en Dishar- moni i den store koncert, der vel ogsaa lyder her, men dog loder vær- te hinfedes Høvet.

Men lyder der Disharmoni ude i Verden, er der ingen Disharmoni i dette Ord. Det genlyder af Lov- sang til Herren, fordi hans Naade varer evindeligt.

Denne Lovsang skal ogsaa lyde fra vore Hjertter, fordi han har vel- signet vort Arbejde, saa vi nu kan lægge Grund til den nye Kirke.

Pastor Rosenbergs oplavte der- paa det Dokument, der blev ned- lagt i Grundstenen, og som inde- holder en Oversigt over Menighedens Historie, sluttende med en Høvis- ning til Ordet fra den 127 Salme: Derfor Herren ikke bygges Huset, da arbejder de forgæves, som bygger derpaa og Ordet i Kor. 3, 11: Ingen kan lægge en anden Grund end den, som er lagt, Jesus Kristus.

Saa blev Grundstenen nedlagt i den træsnede Guds Naam af Past. Rosenbergs, bistøet af Præsterne S. Hansen og A. P. Hansen, hvorefter sidstnævnte sluttede med at lyse Herrens Belsignelse over For- samlingen.

Om alt gaar efter Bestemmelsen, vil den nye Kirke, der opføres i gammel dansk Kirkestil med taffel- Gavl, staa færdig til Indvielse i Øbet af et Par Maaned.

E. P. Hansen.

Til Danstæren.

Da jeg er herude paa „Costella Estate“, vil jeg fortælle lidt her- ude fra, om „Danstæren“ vil optage min Korrespondance.

Vi kom herud den 23. Aug. og Naturen her var det første, der til- trak sig de fleste Opmærksomhed; den er storlaant. Automobilier stod færdige, og vi begyndte straks at lære omkring og bese Farmene. Alle var straks enige om, at her er et fint Klima og udmærket Driffe- vand. Efterhaanden som vi førte omkring og bejaa de forskellige Af- falds-, Hvede- og „Hjeldpeas“-Mar- ter, blev man snart overbevist om, hvad der var Aarsagen til Farme- nes Velstand her. Det er ligesom en Hornsølle at disse Folk omkring her; Folk har tjent godt, enten de fodrer deres Avl op eller følger den, for de faar jo smilende Pri- ser for alt. Jeg talte med en Ame- rikaner, der kom herud for fem Aar siden og købte 160 Acres. Nu har han købt 160 Acres mere har solgt sin Farm i Iowa, da hele

Familien lider det bedst her. Dan- stæren har gjort det særdeles vel. De unge Folk, der kom herud i Fjoraaret, har en meget lovende Avl af „Hjeldpeas“. En af dem fortalte mig, han var budt 2,000 Doll. for sine „Hjeldpeas“ hvoraf han har 55 a 60 Acres, som de stod paa Marken.

Da de er Saandværkere af Pro- fession, arbejder de nu ved dette i Sommeren, og da de har mere Arbejde, end de kan overkomme, vil de tjene sig en smut lille Som- merløn ved Siden af. De regner \$400 til \$500 Doll. Om Søndag- en var en Mr. Jessen fra Ill. og jeg inviteret til Middag hos Past. Bentzen i Mojita. Der var Gudstjeneste om Eftermiddagen kl. 3 i den smukke Presbyterianske Kirke, som Danstæren afbenytter foreløbig. Paa den Naade som Folk kommer ind her nu, vil Lan- det om saa Aar være folgt. Det har været prøvet og kritiseret fra flere Sider, men har bestaaet en udmær- ket Eksamen.

Jeg vil meget raade Folk, som tanker paa at komme og købe Land: kom nu og se selv, hvad „opportu- nity“ her findes. Sept. vil være en udmærket Tid at komme. Da jeg er bange for at gøre mit Stri- peri for langt, saa det skal ende i Papirskurven skal jeg sætte Punkt- um i Tide.

Med venlig Hilsen,
Oluf Bondo.

Oplysning udbedes.

Dr. Redaktør, jeg boer saa langt Vestpaa, og jeg kender ikke saa meget til den gamle Part, fir- seligt set. Nu vil jeg gerne bede Dem eller andre, som læser dette Blad, om gennem Bladet at oplyse mig en lille Smule angaaende et Blad, som sendes til mig helt fra New York. Det hedder „Inner Mission and Rescue Work Jour- nal“ og er redigeret af en Mr. J. M. Mortensen, hvem er Rev. J. M. Mortensen? og hvad er Bladets Mission? Jeg har læst Raameng paa dets Board of Direc- tors og dets Adm. Board, men jeg kender ingen af dem, saa jeg ved ikke rigtig hvilket af to jeg skal gøre: Enten lade Bladet gaa i Papirskurven med samt dets Op- fordringer, eller forsjage at efter- komme disse Opfordringer efter Evne.

Rusticus.

Avitteringer.

Til den forenede danske evangelisk- lutheriske Kirkes Børnehjem. For Avitteret \$188.60. Marcus, Ja., ved Sids af Pastor J. Sævs Sanghæfter \$6. Viborg, S. Dak., Bennie Jensen \$1. Kenosha, Wis., St. Marie Mgh. Offer Søndagsflok- ken \$8.85. Rustin, Nebr., Anton Goldbeck \$5. Pierston, Mich., Mrs. Miffelsen \$3. Greenfield, S. Dak., Avi, \$30.00. Burbank, S. Dak., C. Borup og Dustru \$75. Kensington, Kans., Peter Jensen \$1. Blair, Nebr., Anna Anderson \$2. Racine, Wis., vor Frelser Mghs Missionsforening \$10. Ringsted, Ia., B. G. Johnson \$5. Gelliflan, Minn., Ungdomsföre \$10. Ruthven, Ia., Syster and J \$1. Racine, Wis., Im- manuels Mgh. \$22.25. I alt \$368.70. Waupaca, Wis., d. 24. Aug. 1917. Med venlig Hilsen og Tak.
John Madson, Kasi.

Fest i Bethesda Menighed, Des Moines, Iowa.

Om Gud vil, bliver der Missionsmøde og Jubilæumsfest fra 14. til 17. Sept., i Anledning af vor Præsts Ordination for 45 Aar si- den, og Bryllupsdagen den 14. Sep- tember 1872.

Benner er hjertelig velkomne til at deltage med os i Festglæden. De tilfældige bedes at meddele de- res Komme før 8. Sept. til Past. A. P. S. Scholm.

Paa Menighedens Vegne.

R. S. Rielsen,
Menigh. Formand.

*) Navnet forekommer i For- tegnelsen over Præster i den engel- ske lutheriske Generalsynode. Ned.

Til Aredmissionsnon.

Iowa Kredts:

For Avitteret	\$1361.69
Fra Samfundets kasserer Otto Hansen	59.00
Fra Bethlehems Mgh., Jacksonville, Iowa	5.00
Fra Cedar Falls, Ia.	1.00
Fra Bethlehems Mgh., Royal, Iowa	38.55
Fra Ungdomsforeningen, Veresford, S. D.	14.00
Fra Mgh., Veresford, S. Dak.	7.06
Fra Nazareth Mgh., Couster, Iowa	58.65
Fra Samfundets kasserer, Otto Hansen	50.00
Fra Garland, Ia.	22.40
Fra Bethania Mgh., Kimballton, Ia.	35.00
Fra Ungdomsforeningen, Veresford, S. Dak.	4.25
Fra Mgh., Veresford, S. Dak.	10.00
Fra Mgh., Davenport, Iowa	160.00
Fra Mgh., Wilton, Iowa	14.00
Fra Mgh., Bethania Mgh., Moline, Ill.	30.00
Fra Ungdomsforeningen, Moorhead, Iowa	38.25
Fra Mgh., Owens, Ia.	25.50

Til sammen... \$1925.35
Peter Bondo, Weston, Ia., R. 1.

Rapport fra Bis. Kredts' Kasserer.

Racine, Aug. 25, 1917.

St. Marie Mgh., Kenosha	\$16.85
Vor Frelser Mgh., Racine	57.60
Immanuels Mgh., Racine	70.63
Ungdoms Forbund, Wisconsin	30.00
Vor Frelser Mgh., Waupaca	27.15
Bethania Kvindeforening, Waupaca	15.00
Dorcas Følgeforening, Waupaca	10.00
Mrs. J. B. Naarup, Waupaca	6.00
Getsemani Mgh., Racine	35.17
Den danske lutheriske Mgh., Oshkosh	5.73
Trefoldigheds Mgh., Denmark	29.00
Green Bay Menighed	5.00
Kvindeforeningen, Denmark	25.00
De unges Missionsklasse, Im. Mgh., Racine	50.00
Det halve af Offeret og en Kollet om Aftenen ved Ung- doms Forbunds Møde i Cmaus Mgh., Racine	67.77
Vor Frelser Mgh., Keenah	36.80
Oversind fra Marsmodet, Keenah	6.80
Miss Mary Jensen, Vor Frelser Mgh., Waupaca	1.00
For Avitteret	487.91

Til sammen... \$983.41
Chr. P. Nelson, Kredts Kasserer.

Dr. S. P. Long's Books.

The Great Gospel. Lectures on the Gospels of the church year Net \$2.50.
The Eternal Epistle. Lectures on the Epistles of the Church year. Net \$2.50.
Prophetic Pearls. Sermons from Advent Sunday to 27th Sunday after Trinity. Net \$2.00.
The Way Made Plain. Explanation of Luther's Catechism. Net 75 cents.
The Wounded Word. Sermons on Christ's Seven Words on the Cross. Net 35 cents.
Prepare to Meet Thy God. Six short Sermons on man's relation to his God. Net. 35 cents.
Dr. Long's books are now carried in stock.
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

Kristelige Fortællinger.

Følgende Fortællinger udgivet af Kirkelig Forening for Indre Mission i Danmark anbefales til Menigheds- og Ungdomsbiblioteker og andre kristelige Kæreforeninger saa vel som til Gævebøger og privat Brug. De er alle indbundne i komponeret Skirtingsbind. Paa enkelte af Bøgerne er Prisen sat noget lavere end oprindeligt.

Fortroppen. Fortælling fra Slaveriets Dage i Amerika. Over- sat af R. P. Madson. 281 Sider. Pris \$1.00.
Domitia. Fortælling fra det gamle Rom af Varing-Gould. 417. Sider. Pris \$1.00.
Han vilde noget. Fortælling af Wilhelm Dantau. 138 Sider. Pris 60 Cents.
Sankto. Sigisnerfortælling af Elisabeth Francke. 90 Sider 60c.
Sittet barnet. En Fortælling for unge Bøge. Autoriseret Oversættelse ved Berta Hejberg. 292 Sider. \$1.20.
Kirken i Urskoven. Fortælling fra Missionsmarken i Afrika, af Marx Santzen. 196 Sider. \$1.00.
Bed Lygtens Skin. Fortællinger for Ungdommen. 214 Sider. Pris \$1.00.
Den undslupne Ronne. En Selbibiografi af Margaret Mary Moulst. Oversættelsen bearbejdet af Lauritz Petersen. 162 Sider. 90 Cents.
Sjøgaaardsfolk. Fortælling af Elith Pedersen. 430 Sider. Pris \$1.50.
Pomponia. Fortælling fra Romerrigets Tid. Paa Dansk ved R. P. Madson. 305 Sider \$1.00.
Mara. Fortælling om Baldenferne. Oversat ved R. P. Mad- sen. 121 Sider, 50 Cents.
Jernbanesituationer. Korte Træk og Stifter fra Refje- livet, af B. L. 119 Sider. 50 Cents.
Esther. Fortælling fra Armenien. Oversat af R. P. Madson. 183 Sider. 90 Cents.

Danish Lutheran Publishing House,
Blair, Nebr.